

ДОСЛІДЖЕННЯ ДОГЕТЬМАНСЬКОГО ПЕРІОДУ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО В РАМКАХ ЮВІЛЕЙНИХ МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ

За роки незалежності в Україні було проведено дві міжнародні науково-практичні конференції, приводами до яких були відзначення ювілеїв П.Скоропадського та Гетьманату 1918 р. Серед інших у доповідях учасників цих конференцій були розглянуті різноманітні проблеми життя та діяльності майбутнього гетьмана до кінця 1917 р. Першою 13-15 травня 1993 р. в Києві, Чернігові, Тростянці відбулася Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 120-ї річниці від дня народження гетьмана П.Скоропадського і 75-ї річниці проголошення Української Держави 1918 р. [1]. Загалом, щодо здобутків українських вчених у дослідженні періоду життя та діяльності Павла Скоропадського середини 1873 - кінця 1917 рр. в рамках цієї варто наголосити на наступних. В.Горєловим було окреслено військову біографію Павла Петровича та побіжно проаналізовано фактори, що вплинули на його становлення як військового професіонала, виявлено його моральні та професійні якості. О.Пріцаком проаналізовано родовід майбутнього гетьмана як один з вагомих факторів, що мали вплив на його життя та діяльність. Г.Папакіним здійснено огляд архівної спадщини П.Скоропадського, яка була результатом його активної військової, господарської діяльності та загальнолюдських стосунків, також виявлено окремі риси його характеру. І.Пасько дослідила еволюцію відносин між Павлом Петровичем та його тестем П.П.Дурново та змалювала загальний план його подружнього життя. О.Коваленко окреслив основні штрихи відносин П.Скоропадського з В.Модзалевським, детально зупинившись на аналізі подій їх знайомства та оформлення співпраці. Г.Папакін та І.Пасько здійснили публікацію декількох документів, які проливають світло на окремі факти з життя та діяльності майбутнього гетьмана періоду середини 1873 - кінця 1917 рр.

Підсумувавши, можна стверджувати, що вищепроаналізовані роботи здебільшого мали фактологічний характер та мали за мету введення до наукового обігу джерельної бази та фактичного матеріалу, закладення фундаменту для подальшої аналітичної праці.

1998 р. був ознаменований проведенням Другої Міжнародної науково-практичної конференції [2]. Варто відзначити, що, за спостереженням Г.Папакіна, автора передмови, та Р.Пирого, автора

вступного слова, 90 доповідей були виголошені на конференції її учасниками [3, с.9]. Але, за нашими підрахунками, дві третини доповідей були повністю присвячені дослідженню різноманітних напрямків та проявів діяльності Української Держави і лише в одній третині досліджувалися окремі факти з життя та діяльності Павла Петровича. Лише двоє дослідників торкнулися проблем догетьманського періоду його життя та діяльності [4]. Г.Папакін, на відміну від доповіді на конференції 1993 р., звернув увагу на Павла Петровича не як на утворювача архівної спадщини, а як на постать на тлі його епохи, в результаті здійсненого аналізу констатував його приналежність до “протонаціоналістичної” української еліти та симбіоз у його світогляді загальноправославного менталітету з українським самоусвідомленням; залучивши до наукового обігу нові факти, торкнувся його зовнішньополітичних орієнтирів, серед рис його характеру відзначив відповідальність і організаторські здібності та виваженість у прийнятті рішень. О.Машевський, розпочавши дослідження культурних аспектів діяльності майбутнього гетьмана, доповнив фактологічну базу цієї проблематики, а проаналізувавши її, підтримав тезу своїх попередників про “*двокультурність*” П.Скоропадського.

Підсумувавши, можна стверджувати, що вищезгадані дослідники значно у більшій мірі звернулись до побудови аналітичних конструкцій, спираючись на фактичний та аналітичний матеріал, залучений до наукового обігу їх попередниками, та одночасно продовжували поповнення фактологічної бази цієї проблематики.

Наступні ж ювілейні 2003 та 2008 рр. не були відзначені проведенням такого кшталту конференцій, натомість такі дослідники, як Г.Папакін [5], О.Рєєнт [6] та В.Савченко [7] видали свої праці узагальнюючого характеру, на сторінках яких підсумовувались знання, залучені до наукового обігу у попередні періоди.

1. Останній гетьман. Ювілейний збірник пам'яті Павла Скоропадського. 1873-1945. - К., 1993. - 400 с.

2. Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року: Науковий збірник, присвячений 125-річчю від дня народження П.Скоропадського та 80-річчю проголошення Української Держави 1918 року. - К., 1998. - 246 с.

3. *Пиріг Р.* До учасників конференції (вступне слово) // Студії з архівної справи та документознавства. - Т.5 - К., 1999. - С.9.

4. Підрахунки автора.

5. *Папакін Г.* Павло Скоропадський: патріот, державотворець, людина: Історико-архівні нариси. - К., 2003. - 281 с.

6. *Рєєнт О.* Павло Скоропадський. - К., 2003. - 304 с.

7. *Савченко В.* Павло Скоропадський - останній гетьман України. - Х., 2008. - 380 с.